

Evalueringsrapport RØGFRIE IDRÆTSFORENINGER

Evaluering af strategisk partnerskab mellem
Københavns Kommune og DGI Storkøbenhavn,
december 2019 – februar 2021

Indhold

Forord	3
1.0 Sammenfatning	4
2.0 Baggrund og formål	5
3.0 Aktiviteter og resultater	6
3.1 Røgfrie idrætsanlæg	6
3.2 Røgfrie idrætsforeninger	7
3.3 Resultater	7
4.0 Metode	8
5.0 Analyse	9
5.1 Vekselvirkning mellem røgfrie idrætsanlæg og inddragelse af foreninger	9
5.2 Skiltning	11
5.3 Fastholdelse af røgfrie idrætsanlæg og -foreninger	12
5.3 Tværsektorielt samarbejde	12
6.0 Anbefalinger og perspektivering	14

Evalueringsrapport af strategisk partnerskab mellem
Københavns Kommune og DGI Storkøbenhavn,
december 2019 – februar 2021

Forfatter: Anita Hylidal Pedersen

Foto: DGI Fotoarkiv

Layout: DGI

Tryk: DGI Print

Job: 37607

Forord

Der blev i 2019 indgået et partnerskab mellem DGI Storkøbenhavn og Københavns Kommune, under indsatsen 'Røgfrit København 2025', om udvikling af røgfrie foreninger i projektperioden fra december 2019 til februar 2021.

DGI Storkøbenhavn og Københavns Kommune har siden december 2018 samarbejdet om udvikling af røgfrie idrætsmiljøer. Projektet 'Røgfrie idrætsforeninger', der evalueres i denne rapport, er således en fortsættelse af et strategisk samarbejde mellem partnerne. Samarbejdet skulle bidrage til Københavns Kommunes vision 'Røgfrit København 2025', herunder røgfri generation og etablering af røgfrie arealer, hvor børn og unge færdes.

Dette projekts formål var at ændre kulturen i og rammerne omkring idrætsforeningerne, så børn og unge ikke møder synlig rygning og udsættes for røg, når de dyrker idræt.

Projektet byggede videre på erfaringer, metoder og anbefalinger fra DGI Storkøbenhavn og Københavns Kommunes tidligere partnerskab om røgfrihed i idrætslivet.

På baggrund heraf blev der arbejdet videre med en inddragende dialog- og procesbaserede metode for at skabe engagement og opbakning til et røgfrit idrætsliv både på anlægs- og foreningsniveau, således at begge supplerede og understøttede hinanden.

Grundet en god kontakt og en indledende dialog med lederen af Kultur S i det tidligere partnerskabsprojekt, blev der indgået en aftale med Kultur S om at anvende Sundby Idrætspark som pilotprojekt for arbejdet med røgfrie idrætsanlæg. Således havde projektet helt konkret som mål at skabe røgfrihed på Sundby idrætspark og i syv foreninger, der benytter Sundby Idrætspark.

Denne evaluering skitserer, hvorvidt indsatsene har skabt den ønskede forandring om røgfrit anlæg på Sundby Idrætspark samt røgfrie rammer i syv involverede foreninger.

Desuden bidrager evalueringen med viden om hvilke initiativer, kommunikationsformer mv., der er behov for, for at sikre fortsat fremdrift og udbredelse til andre idrætsforeninger og idrætsanlæg i Københavns Kommune.

Rigtig god læselyst!
DGI Storkøbenhavn

¹ I arbejdet med røgfrie idrætsforeninger har der været fokus på alle former for rygning og tobak, både alm. cigaretter, e-cigaretter og snus.

² Røgfri idrætsanlæg er ikke politisk vedtaget i Københavns Kommune, derfor er der ikke lovhjemmel til at forbyde rygning. På baggrund her af arbejdes der med venlige henstillinger og at skabe opbakning blandt brugerne af anlægget til at skabe røgfrihed.

1.0 Sammenfatning

Projektet udsprang af et samarbejde mellem Center for Sundhed og Forebyggelse, Sundheds- og Omsorgsforvaltningen (SUF), Kultur S, Kultur- og Fritidsforvaltningen (KFF) og DGI Storkøbenhavn. Formålet var at skabe rammerne for røgfrie idrætsmiljøer, hvor børn og unge færdes med fokus på følgende to mål, der vurderes at være opnået:

En ændret røgkultur på Sundby Idrætspark og i syv tilhørende foreninger

Målet var, at Sundby Idrætspark implementerede røgfrit idrætsanlæg, og at syv foreninger, der hører til på Sundby Idrætspark, indførte røgfrie rammer for børn og unge. Indsætterne på anlægs- og foreningsniveau skulle understøtte hinanden i skabelsen af røgfrie idrætsmiljøer, dette med udgangspunkt i forskellige inddragende aktiviteter.

Resultater

Sundby Idrætspark har implementeret røgfri matrikel ved inddragelse af brugerbestyrelsen og foreningerne tilhørende Sundby Idrætspark. Herudover har Sundbyøsterhallerne og Hal C også implementeret røgfrihed på idrætsanlæggene. Slutteligt arbejdes der videre med at gøre Prismen røgfri. Syv foreninger, der hører til på Sundby Idrætspark, Sundbyøsterhallerne og Hal C, har indført røgfrie rammer for børn og unge. Der er gennemført dialogmøder med forpagterne af caféerne i klubhusene, inddragelse af forældre, medlemmer og trænere, online inddragelsevents herunder SoMe-kampagnefilmen "Tak, fordi du ikke ryger" med fokus på gode rollemodeller, udarbejdelse af røgpoltikker, virtuelt åbningsevents, opsætning af permanent og kampagnebaseret skiltning, kommunikation via mail, hjemmesider og pressemeddelelser samt på Facebook.

Ny viden og anbefalinger, der kan sikre fremdrift

Målet var at opnå ny viden om hvilke initiativer, der er behov for, for at sikre forsat fremdrift og udbredelse af et røgfrit idrætsliv. Denne viden danner afsæt for anbefalinger til udbredelse af røgfrie idrætsanlæg og -foreninger i Københavns Kommune.

Anbefalinger og perspektivering

På baggrund af projektets inddragende og dialogbaserede aktiviteter og ikke mindst evalueringens kvalitative interviews med i alt ni interviewpersoner, anbefales følgende initiativer for at sikre forsat fremdrift og udbredelse af røgfrit idrætsliv i Københavns Kommune:

Hovedfokus bør være på at skabe røgfrie kommunale idrætsanlæg og røgfrie faciliteter hos foreninger med egne faciliteter og klubhuse, dette gennem inddragelse af idrætsforeningerne, således at varige forandringer sikres.

- Opsøge idrætsanlæg og foreninger samt indgå samarbejde
- Udarbejdelse af handleplan. Denne kan indeholde en eller flere af følgende aktiviteter:
 - Inddragende processer med brugerbestyrelser på idrætsanlæg og i foreningerne. Inddragende workshops, dialogmøder, events, spørgeskemaundersøgelser med eksempelvis bestyrelsesmedlemmer, trænere, medlemmer, forældre og tilskuere i skabelsen af røgfrie idrætsanlæg og foreninger.
 - Afvikling af dialogmøder og inddragelse af eksempelvis forpagtede cafeer
 - Udarbejdelse af røgpoltikker
- Opsætning af permanente skilte samt kampagnematerialet "Tak, fordi du ikke ryger"
 - Afvikle åbningsevents
 - Kommunikation på SoMe/hjemmesider
 - Fremsende informationsbreve
 - Sende pressemeddelelse til lokalaviser

Det anbefales at anvende det synlige kampagnematerialet med fotos af glade idrætsaktive børn og teksten "Tak, fordi du ikke ryger", som er blevet udviklet i projektet.

For at sikre fastholdelse af røgfrit idrætsliv anbefales det at:

- Lave opfølgning med brugerbestyrelserne en gang årligt
- Planlægge og afvikle en fælles årlig event og kampagne på røgfrie idrætsanlæg
- Lave opfølgning med foreningerne en gang årligt

2.0 Baggrund og formål

Projektet og denne evaluering udspringer af et samarbejde mellem Center for Sundhed og Forebyggelse, Sundheds- og Omsorgsforvaltningen (SUF), Kultur S, Kultur- og Fritidsforvaltningen (KFF) og DGI Storkøbenhavn. Formålet med evalueringen er at afdække, hvorvidt det er lykket at skabe de ønskede forandringer om røgfrie idrætsmiljøer, hvor børn og unge færdes. Herudover har evalueringen til formål at pege på hvilke initiativer og kommunikationsformer, det anbefales at arbejde videre med i Københavns Kommune og DGI Storkøbenhavn for at sikre fortsat fremdrift og udbredelse af røgfrit idrætsliv.

3.0 Aktiviteter og resultater

Dette afsnit beskriver hvilke aktiviteter, der blev igangsat for at opfylde målet om at ændre røgkulturen i og omkring Sundby Idrætspark. Der er arbejdet med hhv. røgfrie idrætsanlæg og røgfrie rammer i foreningerne gennem en dialog-, inddragende- og procesbaseret tilgang.

3.1 Røgfrie idrætsanlæg

Jf. partnerskabsaftalen indeholder indsatsen røgfrie idrætsanlæg følgende aktiviteter:

- Indledende dialogmøder med foreningerne
- Røgfrie event for brugere af matriklen og opfølgende dialogmøder med foreningerne
- Implementering af røgfri matrikel

Indledende dialogmøder med foreningerne

Der er blevet afviklet et indledende dialogmøde med foreningerne, i regi af brugerbestyrelsen for Sundby Idrætspark og Sundbyøsterhallerne, hvor et røgfrit idrætsanlæg på Sundby Idrætsanlæg og var på dagsordenen både i forhold til selve anlægget og i forhold til indsatserne i foreningerne. Her blev det også besluttet, at Sundbyøsterhallerne skulle indgå i indsatsen om røgfrie idrætsanlæg. Der var ligeledes et ønske om, at Hal C også blev inkluderet i indsatsen. Samtlige foreninger, der var repræsenteret ved brugerbestyrelsesmødet, var indstillede på at bakke op om et røgfrit idrætsliv på anlæggene. Flere foreninger takkede endvidere ja til et foreningssamarbejde om at skabe et røgfrit idrætsliv i idrætsforeningerne og omkring klubhuse ejet af foreningerne. På mødet blev det besluttet, at der skulle arbejdes med venlige henstillinger og ikke en løftet pegefinger, i forbindelse med kommunikationen til brugerne på de tre idrætsanlæg og indsatsen i foreningerne.

Røgfrit event for brugere af matriklen og opfølgende dialogmøde for foreningerne

Grundet Covid-19 blev det besluttet at afvikle et online inddragende event for foreningerne samt at inddrage bestyrelser, trænere, børn og forældre i en SoMe-kampagnefilm "Tak, fordi du ikke ryger", så det civile idrætsliv blev repræsentanter og rollemodeller for den røgfrie dagsorden på de tre idrætsanlæg og i foreningerne. Tanken var her, at inddragelsesprocessen skulle give foreninger, medlemmer, trænere og forældre ejerskab og lyst til at viderebringe budskabet om

røgfrit idrætsliv på de tre idrætsanlæg både mundtligt og på Facebook. Der blev yderligere afviklet SoMe-kurser for foreningerne med tematikken "Boost den røgfrie dagsorden", hvor foreningerne lærte, hvorledes de kunne booste SoMe-kampagnen på Facebook, så ikke blot medlemmer af Facebooksiderne så filmen, men at den nåede ud til lokalmiljøet på Amager og Christianshavn i flere uger.

Implementering af røgfri matrikel

Der er blevet udviklet kampagnemateriale i forbindelse med implementeringen af de røgfrie idrætsanlæg i form af folie til opsætning på vinduer ved indgangene til anlæggene med glade idrætsaktive børn samt asfaltfolie med teksten "Tak, fordi du ikke ryger", samt udarbejdelse af en pressemeddelelse. Grundet Covid-19 blev åbningsevenen afviklet gennem online SoMe-kanaler. Den online åbningseven blev afviklet i samarbejde med KFF, de syv involverede foreninger og DGI Storkøbenhavn. Eventen bestod af opsætning af skilte, lanceringen af SoMe-kampagnefilmen "Tak, fordi du ikke ryger" på DGI Storkøbenhavns og foreningernes Facebooksider og en artikel i Amager Bladet. Slutteligt blev der udsendt en informationsmail til alle foreninger vedr. de nye røgfrie idrætsanlæg på Sundby Idrætspark, Hal C og Sundbyøsterhallerne. Mailen indholdte SoMe-filmen "Tak, fordi du ikke ryger" med en opfordring til at dele den, en pjece med guidelines til at blive en røgfri forening samt et informationsbrev, som foreninger kunne udsende til medlemmer, forældre, bestyrelsesmedlemmer og trænere.

3.2 Røgfrie idrætsforeninger

Jf. partnerskabsaftalen omfatter indsatsen røgfrie idrætsforeninger følgende aktiviteter:

- Opsøgende arbejde
- Udarbejdelse af handleplaner for røgfrihed
- Implementering af røgfrihed i foreningerne

Opsøgende arbejde

Otte foreninger med børn og unge, som benytter Sundby Idrætspark, Sundbyøsterhallerne og Hal C blev opsøgt, og der blev afviklet dialogmøder vedr. skabelsen af en røgfri idrætskultur for børn og unge. På baggrund heraf blev der udarbejdet samarbejdsaftaler med syv idrætsforeninger vedr. skabelse af en røgfri kultur.

Udarbejdelse af handleplaner

Syv idrætsforeninger udarbejdede handleplaner for at ændre røgkulturen i foreningerne. Handleplanerne indeholdt bl.a. trænere, bestyrelser og forældre som rollemodeller og medskabere af en røgfri idrætskultur for børn og unge i idrætsforeningerne på Sundby Idrætspark, Sundbyøsterhallerne og Hal C. Der er blevet foretaget inddragelsesprocesser med cafeforpagterne i to af foreningerne gennem dialogmøder.

Der er blevet afholdt online inddragelsesprocesser i forhold til udarbejdelse af røgpoltikkerne i to foreninger, herunder udsendt spørgeskemaundersøgelser til forældre, medlemmer, trænere og bestyrelsen vedr. deres holdning til en evt. kommende røgfri kultur i foreningerne. I en af foreningerne blev der afviklet et dialogmøde med trænerne vedr. rollemodelperspektiver og dem som medskaber af en ny røgfri kultur for børn og unge. I to af foreningerne blev de planlagte dialogmøder, med trænere som rollemodeller for en ny røgkultur, aflyst grundet Covid-19-restriktioner. I en af foreningerne blev der afviklet et uformelt dialogmøde med rygende seniorer i foreningen, der efterfølgende bakkede op om en røgfri kultur. Alle syv involverede foreninger var medskaber af SoMe-kampagnen "Tak fordi du ikke ryger". Der var ikke interesse for at afvikle dialogmøder om tobak og sundhed i nogle af foreningerne, hvorfor denne aktivitet derfor ikke blev afviklet.

Implementering af røgfrihed

Syv foreninger har udarbejdet røgpoltikker og fået hjælp til at udbrede budskabet. Foreningerne valgte at promovere det røgfrie idrætsliv på f.eks. deres hjemmeside, Facebook og via mails til medlemmerne, trænere og forældre samt gennem almindelig dialog. Fem foreninger modtog SoMe-kursus, hvor de lærte at udnytte Facebooks potentialer til at styrke det røgfrie idrætsliv i foreningen og på Sundby Idrætspark, Sundbyøsterhallerne og Hal C. En forening fik ligeledes hjælp til at kommunikere de røgfrie budskaber på deres hjemmeside. Tre foreninger fik hjælp til opsætning af skilte i og omkring klublokaler ejet af foreningerne.

3.3 Resultater

Målet var at ændre røgkulturen på idrætsanlægget Sundby idrætspark. Resultatet blev en ændring af røgkulturen på tre idrætsanlæg frem for blot Sundby Idrætspark. Sundbyøsterhallerne, Hal C og Sundby Idrætspark har alle fået en ændret røgkultur på anlæggene. Desuden arbejder Kultur S videre med implementering af røgfrihed i Prismen. Der arbejdes med venlige henstillinger til, at der ikke ryges på idrætsanlæggene med bred opbakning fra foreningerne, der benytter idrætsanlæggene. Det er ikke muligt at vedtage ved lov, at idrætsanlæggene skal være røgfrie, da dette kræver en politisk stillingtagen.

To foreninger har truffet en beslutning om, at de ikke accepterer røg på de udendørsområder, som de selv ejer. De øvrige foreninger i projektet ejer ikke selv deres klubhuse, men benytter kommunale anlæg. Derfor kan foreningerne ikke juridisk beslutte, om der må ryges eller ej på matriklen. Det kræver politisk stillingtagen. De øvrige fire foreninger har således kun kunne opfordre deres medlemmer til røgfrihed via deres røgpoltik samt via den fælles SoMe-kampagne "Tak, fordi du ikke ryger".

Ovenstående aktiviteter vil blive inddraget i evalueringsanalysen af interviews vedr. fremdrift af et røgfrit idrætsliv i København. Dette for at understøtte opmærksomhedspunkter og anbefalinger til fremtidigt arbejde med røgfrit idrætsliv.

4.0 Metode

For at indhente data om hvilke initiativer der kræves, for at sikre fremdrift af et røgfrit idrætsliv, er interview valgt, idet denne metode kan indfange relevante personers meninger og oplevelser af projektets effekt i forhold til at skabe røgfrie idrætsanlæg og -foreninger. Interviewene blev foretaget virtuelt, da Covid-19-restriktionerne ikke gjorde det muligt at afholde fysiske møder. Alle interviews blev transskriberet, således at særligt interessante opmærksomhedspunkter kom til syne.

Spørgeguiden tager udgangspunkt i to tematikker:

- Aktiviteters indflydelse på fremdrift af røgfrit idrætsliv
- Fremtidige initiativer, der kan understøtte og sikre fremdrift af røgfrie idrætsforeninger og -arenaer

Der er foretaget i alt ni interviews med hhv. en leder og en sundhedskonsulent fra Sundheds- og Omsorgsforvaltning, en leder fra Kultur S i Kultur- og Fritidsforvaltningen, en projektleder fra DGI Storkøbenhavn og fem repræsentanter fra idrætsforeningerne, herunder bestyrelsesmedlemmer, bestyrelsesformænd, ansatte, trænere og forældre.

5.0 Analyse

I dette afsnit vil data fra interviews fremgå og kaste et lys over hvilke initiativer, der er med til at sikre forsat fremdrift og udbredelse af røgfrihed på idrætsanlæg og i -foreninger. Data fra interviewene sammenkoblet med gennemførte aktiviteter frembringer følgende opmærksomhedspunkter i fremtidige initiativer, når der skal skabes fremdrift og udbredelse af røgfrihed i idrætslivet i København:

- Røgfrit idrætsliv - en vekselvirkning mellem idrætsanlæg og inddragelse af foreninger
- Vedligeholdelse af røgfrie idrætsanlæg og -foreninger
- Tværsektorielt samarbejde.

5.1 Vekselvirkning mellem røgfrie idrætsanlæg og inddragelse af foreninger

Et første opmærksomhedspunkt er, at en kombination af hhv. røgfrie idrætsanlæg og -foreninger kan sikre fremdrift af røgfrit idrætsliv i København. Herunder, at det er vigtigt at involvere og inddrage foreningerne, når der skal skabes en kulturændringer, idet foreningerne har medlemmer, forældre og tilskuere, der bl.a. ryger i foreningen og på idrætsanlæggene.

En medarbejder fra DGI Storkøbenhavn udtaler;

”...det var ikke meningsgivende for foreningerne, der benyttede kommunale anlæg at arbejde med røgfrihed, hvis ikke anlægget var røgfrit, og derfor var det vigtigt at få KFF med i samarbejdet. Vi har erfaret, at foreningerne selv har efterspurgt at arbejde med idrætsanlæggene. Det var ikke meningsgivende, at kun foreningerne skulle arbejde med røgfrihed, det var vigtigt, at der blev truffet nogle beslutninger fælles med både foreninger og anlæg.

En medarbejder fra KFF udtaler;

”Jeg tror, det er særlig vigtigt at få klubberne, der har deres egne faciliteter med, da der har været et naturligt forhold til det med at ryge efter træning... Styrken er, at DGI har været ude i klubberne, så klubberne får et større ejerskab. Ellers havde det bare været noget, der kom oppefra, en kampagne.

En bestyrelsesformand for en fodboldklub udtaler følgende;

”På sigt synes jeg godt, at Københavns Kommune kan lave røgpoltikker, der gælder for, hvis man er idrætsforening. Hvis Københavns Kommune siger, lige som de siger, at vi skal indhente børneattester [...] så skriv også, at vi skal overholde Københavns Kommunes røgpoltikker. Københavns Kommune har sagt legepladser, hvorfor så ikke også idrætsanlæg.

Der er således et ønske om en fremtidig politisk stillingtagen til røgfrihed på idrætsanlæggene, så alle foreninger ikke skal udarbejde deres egne politikker om røgfrihed.

På baggrund af ovenstående anbefales det at fokusere på at skabe røgfrie idrætsanlæg og røgfrie faciliteter hos foreninger med egne faciliteter og klubhuse, i begge tilfælde med udgangspunkt i inddragelse af foreningerne for at sikre fremdrift og ejerskab.

I det nedenstående omtales nogle af projektets dialog- og procesbaserede aktiviteter, som har særlig indflydelse på, at der opnås en kulturændring i forhold til røgfrihed på idrætsanlæggene og i foreningerne. Ligeledes illustreres det, at de inddragende aktiviteter har medført et ejerskab, og at foreningerne, herunder medlemmer, bestyrelsesmedlemmer og forældre, er blevet rollemodeller for de tre røgfrie idrætsanlæg og for de syv røgfrie foreninger, hvilket medvirker til vedligeholdelse og fremdrift af et røgfrit idrætsliv.

Inddragelse af brugerbestyrelserne på idrætsanlæggene

Et af de steder, hvor der er arbejdet med inddragende aktiviteter i form af indledende dialogmøder, inddragelse af en fælles SoMe-kampagne ”Tak, fordi du ikke ryger” og pressemeddelelsen til lokalavisen, er gennem inddragelse af brugerbestyrelsen. Det fremgår af samtlige interviews med personer fra foreninger, medarbejde i SUF, KFF og DGI, at de mener at inddragende aktiviteter i regi af brugerbestyrelser kan sikre fremdrift af røgfrie idrætsanlæg.

Bestyrelsesformand for en fodboldklub udtaler;

” Det, der triggede mig, var brugerbestyrelsesmøde i Sundby idrætspark [...] jeg synes ikke, det skal gøres meget anderledes end at være med til brugerbestyrelsesmøder [...] Kom med ud på brugerbestyrelsesmøder på alle anlæg og præsentier...

Her beskrives, hvorledes involveringen af brugerbestyrelsen fik indflydelse på, om foreningen ville arbejde for et røgfrit idrætssliv. Det anbefales således at inddrage brugerbestyrelser for at sikre udbredelse af røgfrie idrætsanlæg og foreninger i Københavns Kommune.

Inddragelsesproces af foreningerne i formidlingen af budskaber om røgfrihed

I interviews både med foreningerne og en medarbejder fra SUF kommer det frem, at inddragelse af foreningerne i skabelsen af budskaber om røgfrihed gør, at foreningerne bliver repræsentanter for røgfrit idrætssliv. Foreningernes frivillige bliver rollemødelier både på idrætsanlæggene og internt i foreningerne. Interviewene peger på, at involveringsprocesser som eksempelvis udviklingen af SoMe-kampagnefilmen kan sikre, at kommunikationen når bredt ud og kan bidrage til udbredelse.

Bestyrelsesmedlem og træner fra en håndboldklub, der selv er ryger, udtaler;

” Det er fedt at være med til at skabe forandring rundt omkring på idrætsanlægget. Det har også været fedt at gøre en indsats for, at vi faktisk bliver en røgfri forening... Så det har været fedt at være med i SoMe filmen [...] Man kan allerede se, at mange af bestyrelsesmedlemmerne er begyndt at dele det videre ud... og vi har også fået lagt det op på Intranet-grupper og bedt dem om at sige: ”Hey, sørg lige for at dele det her med alle jeres venner”.

Det anbefales at arbejde videre med inddragende processer, herunder at inddrage foreningens frivillige, medlemmer og forældre som rollemødelier i kommunikationen med budskaber om røgfrihed. Eksempelvis i udarbejdelse af en fremtidig ”Tak, fordi du ikke ryger”-kampagne.

Inddragelsesprocesser i forbindelse med skabelsen af røgfrie foreninger

De inddragende aktiviteter indflydelse på at skabe ejerskab og rollemødelier, som eksempelvis dialogmøder med forpagtere af caféer, inddragelse af medlemmer og forældre i udarbejdelsen af en røgfri politik, inddragelse af medlemmer, forældre og bestyrelser som rollemødelier i SoMe-kampagnen kommer til udtryk i følgende citater.

En forældre og træner fra en fodboldklub udtaler;

” Spørgeskemaet er fingeren i jorden, hvad er trænerens holdning. Jeg tror, de fleste af os er enige om, at der ikke skal ryges [...] Jeg bakker op. Jeg er selv gammel ryger og er stoppet efter, jeg kom til klubben [...] Jeg sender gerne folk væk. Min egen holdning er, at der ikke skal ryges ved banerne [...] Det er fint med politik. Fælles regler, også for trænerne, så længe du står og træner børn og unge, så skal du ikke ryge.

Et andet bestyrelsesmedlem og træner i en fodboldklub udtaler derudover;

” Inddragelse har haft betydning. Det har været svært for modstanderne (af rygepolitikken) at holde fast i deres synspunkter. Nu kom der en uvildig part (DGI), der præsenterede nye måder at se det på, og hvordan man gør andre steder. Så det har været rigtig godt. Så syntes jeg også, at du (DGI) har gået aggressivt til den, hvis man kan kalde det, det. Du har tilbudt at ringe... til de største modstandere for at høre deres syn på sagen [...] Så blev der lyttet på en anden måde [...] det går jo ikke, at vi som Tordenskoldssoldater ikke håndhæver det (røgfrihed), og at vi stiller askebæger ud.

Af citaterne ses det, at de inddragende og dialogbaserede aktiviteter er med til at skabe en hensigtsmæssig forandring, et ejerskab og rollemødelier, der arbejder for et røgfrit idrætssliv i foreningen og på anlægget.

Det anbefales således at arbejde videre med de inddragende og dialogbaserede aktiviteter i idrætsforeninger med egne faciliteter og klubhuse. Aktiviteter som eksempelvis workshops, events og dialogmøder, der inddrager medlemmer, trænere, forældre og bestyrelsesmedlemmer samt forpagtere til caféer.

Her er røgfrit

I interviewene blev foreningerne spurgt til, hvilken forskel det ville have gjort, hvis foreningerne havde fået fremsendt en pjece (fra projekt 1) med en opfordring og anbefaling til at blive en røgfri forening og anbefalinger hertil. Til det har samtlige foreninger svaret, at det ikke havde ændret noget, og de ikke havde arbejdet med røgfrihed på baggrund af denne.

Bestyrelsesmedlem og træner fra en fodboldklub siger;

” Det havde ikke rykket noget som helst. Intet! Også selv om I sendte 1000 pjecer [...] havde det ikke rykket noget.

Det anbefales således ikke at benytte fremsendelse af pjecer som en strategi, der skal sikre udbredelse af røgfrie idrætsforeninger i det fremtidige arbejde.

Det anbefales at arbejde videre med inddragende aktiviteter, herunder dialogmøder, events og workshops. Eksempelvis med det formål at udarbejde røgpoltikker på idrætsanlæggene og i foreningen. Ligeledes anbefales det at inddrage aktørerne i udarbejdelsen af kommunikationsmateriale som eksempelvis en SoMe-kampagne, der når bredt ud.

5.2 Skiltning

I interviewene kom det frem, at skiltning med glade idrætsaktive børn kan fremme udbredelsen af røgfrie idrætsanlæg og -foreninger, da det er meningsgivende ikke at ryge foran børnene. De glade idrætsaktive børn kan også frembringe dårlig samvittighed. Det påpeges også, at den synlige skiltning er vigtig for realisering af røgfrie idrætsanlæg og -foreninger.

Bestyrelsesmedlem og træner i en fodboldklub;

” Skiltet (fodboldbørnene, der løber) er jo meget bedre end det anonyme skilt [...] det er jo børn, der er på billedet, så vil man ikke sidde her og ryge, når der løber så mange børn. Måske bringer det lidt ubehag og dårlig samvittighed frem i dem...

Bestyrelsesmedlem og træner fra håndboldklub, der selv er ryger, udtaler;

” Den måde I har gjort det på, at man viser hensyn og bruger meget ”Tak”, på jeres skiltning er jeg helt vild med, og det syntes jeg, I skal tage med videre. Man får lyst til at tage hensyn. Når man ser de glade børn, der kommer løbende mod dig, man får lidt dårlig samvittighed og tænker ’hov det er sku’ ikke super smart.

En medarbejder fra SUF siger følgende;

” Det, at der er billeder af rigtige mennesker, det taler til os på en anden måde, end hvis der ikke er det. Og igen det supplerer også godt de permanente skilte, hvor der er ikoner af børn, så det her ligesom kan tale til noget andet, det er super godt [...] man kan sige, at de flotte folieskilte og hele den fine designlinje gør, at der vil være meget få, der vil sige, at de ikke er blevet opmærksomme på, at her er altså røgfrit.

På baggrund af ovenstående anbefales at benytte det udviklede kampagnemateriale med ventlige henstillinger ”Tak, fordi du ikke ryger” og fotos af glade idrætsaktive børn og unge, da det er meningsgivende for brugerne og fremmende for røgfrihed på anlæggene og i foreningerne.

5.3 Fastholdelse af røgfrie idrætsanlæg og -foreninger

Et andet opmærksomhedspunkt er, at både KFF, SUF og foreningerne peger på, at der bør være en opfølgende indsats fremover for at sikre fastholdelse af de røgfrie idrætsanlæg og -foreninger.

En medarbejder fra SUF udtaler;

” ... implementeringsteorier peger på, at hvis man vil lykkes med sine forandringer, så skal der også noget energi i at fastholde.

Medarbejder fra KFF siger følgende;

” Foreningerne skal mindes om det. Der er mange tilbud, og det er vigtigt, at der sker en opfølgning med klubberne, så det ikke bare bliver et projekt.

Bestyrelsesmedlem og træner fra en håndboldklub siger;

” Det er vigtigt at blive ved med at holde dialogen foreningerne imellem, og sørge for at skiltningen er oppe og snakke om, om det egentlig kører, som det skal [...] Vi skal blive ved med at huske vores medlemmer på det og spørge dem pænt, om de vil gå væk for at ryge.

For at skabe fremdrift og fastholdelse af røgfrie idrætsanlæg og – foreninger, anbefales det således, at der arbejdes med opfølgning særligt omkring skiltning og i form af dialog med foreningerne. Slutteligt anbefales det at fortsætte den positive kommunikation både i skiltning og dialog med foreninger og anlæg.

5.3 Tværsektorielt samarbejde

Et tredje fund i interviewene med medarbejderne i SUF, KFF og DGI Storkøbenhavn peger på, at et tværsektorielt samarbejde mellem de tre parter kan bidrage til at udbredelse af røgfrit idrætsliv i fremtiden. Desuden fremhæves det som en styrke, at der både kan arbejdes med en bottom up og en top down strategi på samme tid.

En medarbejder fra SUF udtaler;

” Der er tre hovedaktører, der vil være DGI, SUF, KFF og tre bobler, der går ind over hinanden [...] I (DGI) kan det der med at mobilisere noget opbakning og noget bottom up, at foreningerne vil det her eller understøtter det eller efterspørger det. Hvor vi (SUF) måske mere kan arbejde top down... det er et meningsfyldt samarbejde, at der er flere forskellige samarbejdspartnere inde over det med at lave røgfrie idrætsanlæg.

Medarbejder fra KFF;

” Det har været godt at have jer (DGI Storkøbenhavn) med, hvis det alene er kommunalt, så bliver det en kommunikationskampagne, men når I kommer med, så bliver det et samarbejde med foreningerne... Det, der er styrken, er, at I (DGI Storkøbenhavn) har formået at komme ud til foreningerne. Det er det, jeg håber, at vi når frem til med evalueringen, det er ikke nok med en kommunikationskampagne...

Medarbejder fra DGI Storkøbenhavn udtaler;

” Det, der har været særligt godt ved denne projektperiode, har været, at vi har fået KFF med, ellers ville vi ikke kunne arbejde med idrætsanlæggene. Og det, at vi kan have foreningerne med, gør, at vi kan skabe varige forandringer.

Der ses således et ønske om et tværsektorielt samarbejde mellem SUF, KFF og DGI Storkøbenhavn. Dette med udgangspunkt i de forskellige kompetencer og muligheder, der er for at påvirke bredt i forhold til skabelse af røgfrihed. Interviewpersonerne fremhæver også et ønske om en mere formel organisering og koordinering i forhold til arbejdet med røgfrit idrætsliv. Dette i forhold til, at der sideløbende med projektet har været et andet mere overordnet strategisk samarbejde mellem KFF og SUF omkring røgfrit idrætsliv.

6.0 anbefalinger og perspektivering

På baggrund af analysen fremhæves følgende anbefalinger til det videre arbejde med røgfrit idrætsliv, både hvad angår anlæg og foreninger.

Hovedfokus bør være på at skabe røgfrie kommunale idrætsanlæg og røgfrie faciliteter hos foreninger med egne faciliteter og klubhuse, dette gennem inddragelse af idrætsforeningerne, således at varige forandringer sikres. Følgende aktiviteter foreslås:

- Opsøge idrætsanlæg og foreninger med det formål at informere dem om røgfrit idrætsliv for børn og unge samt afsøge hvilke samarbejdsmuligheder, der foreligger. Her kan f.eks. anvendes SoMe-kampagnefilmen "Tak, fordi du ikke ryger", som DGI Storkøbenhavn stiller til rådighed.
- Udarbejdelse af handleplan for etablering af røgfrie idrætsanlæg og foreningerne. Denne kan indeholde en eller flere af følgende aktiviteter:
 - Inddragende processer med brugerbestyrelserne på idrætsanlæggene og i foreningerne. Inddragende workshops, dialogmøder, events, spørgeskemaundersøgelser med eksempelvis bestyrelsesmedlemmer, trænere, medlemmer, forældre og tilskuere i skabelsen af røgfrie idrætsanlæg og foreninger. Samt en involvering i udarbejdelsen af kommunikationsmateriale, som fx SoMe kommunikation og pressemeddelelser
 - Afvikling af dialogmøder og inddragelse af forpagtede cafeer, kommunale medarbejdere på idrætsanlægget og øvrige private aktører
 - Udarbejdelse af røgpoltikker på idrætsanlægget og i foreningerne

- Opsætning af permanente skilte samt kampagnematerialet "Tak, fordi du ikke ryger"
 - Afvikle åbningsevents på idrætsanlæggene og i foreninger
 - Kommunikation på SoMe/hjemmesider
 - Fremsende informationsbreve til bestyrelser, medlemmer, forældre og trænere
 - Sende pressemeddelelse til lokalaviser

Det anbefales at anvende det synlige kampagnematerialet med fotos af glade idrætsaktive børn og teksten "Tak, fordi du ikke ryger", som er blevet udviklet i projektet. Herunder opsætning af folie på vinduer ved indgangspartierne og som asfaltafmærkning. DGI Storkøbenhavn stiller filerne til rådighed.

For at sikre fastholdelse af røgfrit idrætsliv anbefales det at:

- Lave opfølgning med brugerbestyrelserne en gang årligt, herunder opfølgning på skiltning og tiltag
- Planlægge og afvikle en fælles årlig event og kampagne for alle de involverede matrikler i Københavns Kommune, hvor der sættes fokus på røgfrie idrætsanlæg
- Lave opfølgning med foreningerne en gang årligt, herunder snak om røgkulturen og evt. udfordringer

dgi.dk

DGI

Storkøbenhavn - Vester Voldgade 100 - 1552 København